

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu neljäs jaosto)

15 päivänä joulukuuta 2005*

Asiassa T-33/01,

Infront WM AG, aiemmin KirchMedia WM AG, kotipaikka Zug (Sveitsi), edustajinaan aluksi asianajajat C. Lenz ja A. Bardong ja solicitor E. Batchelor, sittemmin Lenz, Batchelor ja solicitor R. Denton, barrister F. Carlin ja M. Clough, QC, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinnään K. Banks ja M. Huttunen, avustajanaan J. Flynn, QC, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehenään G. de Bergues, prosessiosoite Luxemburgissa,

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään aluksi J. Collins, sittemmin R. Caudwell, lopuksi M. Berthell, avustajanaan K. Parker, QC, prosessiosoite Luxemburgissa,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään C. Pennera ja M. Moore, prosessiosoite Luxemburgissa, ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään A. Lopes Sabino ja M. Bishop,

väliintulijoina,

jossa on kyse komission sellaisen päätöksen kumoamista koskevasta vaatimuksesta, joka on väitteen mukaan tehty lähetystoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/552/EY (EYVL L 298, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna 30.6.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, s. 60), 3 a artiklan mukaisesti,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Legal sekä tuomarit P. Lindh, P. Mengozzi, I. Wyszniowska-Białecka ja V. Vadapalas,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.7.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- ¹ Lähetystoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annettu neuvoston

direktiivi 89/552/EY (EYVL L 298, s. 23) on annettu Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 47 artiklan 2 kohta) ja Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 66 artiklan (josta on tullut EY 55 artikla) nojalla. Tätä direktiiviä on muutettu 30.6.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, s. 60).

- 2 Neuvoston direktiivi 89/552, sellaisena kuin se on muutettuna, muodostaa sisämarkkinoiden lähetystoiminnan oikeudelliset puitteet. Sen tärkeimpänä tavoitteena on helpottaa televisiolähetysten vapaata liikkuvuutta Euroopan yhteisössä antamalla minimisäännökset, joita jäsenvaltioiden on veloitettava niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattamaan.

- 3 Direktiivin 97/36 johdanto-osan 18–21 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”18) on tärkeää, että jäsenvaltiot voisivat toteuttaa toimenpiteitä suojataksien tiedonsaantioikeuden ja taatakseen televisiolähetysten laajan saatavuuden yleisölle, kun on kyse kansallisista tai muista kuin kansallisista yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, kuten olympialaiset, jalkapallon maailmanmestaruuskilpailut ja jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailut; tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot varaavat itselleen oikeuden toteuttaa yhteisön oikeuden mukaisia toimenpiteitä säännelläkseen lainkäyttövaltaansa kuuluvien lähetystoiminnan harjoittajien käyttämiä yksinoikeuksia tällaisten tapahtumien osalta,

19) on tarpeen toteuttaa järjestelyjä yhteisön puitteissa mahdollisen oikeudellisen epävarmuuden ja markkinoiden vääristymisen välttämiseksi sekä televisiopal-

velujen vapaan liikkuvuuden yhteensovittamiseksi oikeutettua yleistä etua suojaavien kansallisten toimenpiteiden mahdollisen kiertämisen estämisen tarpeen kanssa,

20) tässä direktiivissä on asianmukaista säätää erityisesti siitä, miten lähetystoiminnan harjoittajien on käytettävä yksinoikeuksia, jotka ne ovat voineet hankkia yhteiskunnallisesti erityisen merkittäviin tapahtumiin muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka lainkäyttövaltaan lähetystoiminnan harjoittajat kuuluvat; jotta vältettäisiin oikeuksien ostaminen keinottelutarkoituksessa kansallisten toimenpiteiden kiertämiseksi, säädöksiä on sovellettava tämän direktiivin julkaisemisen jälkeen tehtäviin sopimuksiin, jotka koskevat tapahtumia voimaantulopäivän jälkeen; ennen tämän direktiivin julkaisemista tehtyjä sopimuksia uusittaessa niitä pidetään uusina sopimuksina,

21) tässä direktiivissä 'yhteiskunnallisesti erityisen merkittävillä' tapahtumilla tarkoitetaan tapahtumia, jotka täyttävät tietyt vaatimukset eli ovat ainutlaatuisia tapahtumia ja jotka kiinnostavat suurta yleisöä Euroopan unionissa tai tietyssä jäsenvaltiossa tai tietyn jäsenvaltion merkittävässä osassa ja jotka järjestetään ennakkoon ja joiden järjestäjällä on laillinen oikeus myydä tapahtuman lähetysoikeudet."

⁴ Direktiivin 89/552 (jäljempänä direktiivi) 1 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaan tässä direktiivissä tarkoitetaan:

"a) 'televisiolähetyksellä' yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettujen televisio-ohjelmien alkuperäistä lähetystä koodaamattomana tai koodattuna, johtoa pitkin tai

vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä, satelliittilähetys mukaan lukien. Käsitteeseen sisältyy yritysten välinen ohjelmien siirto, jonka tarkoituksena on ohjelmien välittäminen edelleen yleisölle. Sillä ei tarkoiteta sellaisia viestintäpalveluja, joissa toimitetaan tietoa tai muita sanomia yksittäisten tilausten pohjalta, kuten telekopiointia, sähköisiä tietopankkeja tai muita vastaavia palveluja;

- b) 'lähetystoiminnan harjoittajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, jolla on toimituksellinen vastuu a alakohdassa tarkoitettujen televisio-ohjelmien lähetyksaikojen suunnittelusta ja joka lähettää televisio-ohjelmia tai lähetyttää niitä kolmansien osapuolten toimesta."

5 Direktiivin 3 a artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jokainen jäsenvaltio voi toteuttaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti toimenpiteitä varmistaakseen, että sen lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat eivät lähetä yksinoikeudella tapahtumia, joilla kyseinen jäsenvaltio katsoo olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä siten, että estetään merkittävää osaa jäsenvaltion yleisöstä seuraamasta näitä tapahtumia suorana tai nauhoitettuna lähetyksenä maksuttoman television kautta. Jos näin tapahtuu, kyseisen jäsenvaltion on laadittava luettelo sellaisista kansallisista tai muista kuin kansallisista tapahtumista, joilla se katsoo olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä. Näin menetellessään jäsenvaltion on toimittava selkeästi ja avoimesti sekä hyvissä ajoin. Sen on myös määritettävä, onko ohjelma näistä tapahtumista lähetettävä kokonaan tai osittain suorana lähetyksenä vai kokonaan tai osittain nauhoitettuna lähetyksenä, jos se on tarpeen tai asianmukaista yleisen edun mukaisista käytännön syistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viipymättä 1 kohdan nojalla toteutetuista tai toteutettavista toimenpiteistä. Komissio varmistaa kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksesta, että toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia ja

ilmoittaa niistä muille jäsenvaltioille. Komissio pyytää lausunnon 23 a artiklan nojalla perustetulta komitealta. Se julkaisee toteutetut toimenpiteet viipymättä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä ja vähintään kerran vuodessa vahvistetun luettelon jäsenvaltioiden toteuttamista toimenpiteistä.

3. Jäsenvaltioiden on lainsäädäntönsä puitteissa asianmukaisin keinoin varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat eivät käytä tämän direktiivin julkaisemisen jälkeen hankkimiaan yksinoikeuksia tavalla, joka estää merkittävää osaa toisen jäsenvaltion yleisöstä seuraamasta tapahtumia, jotka toinen jäsenvaltio on määritellyt edeltävissä kohdissa tarkoitettulla tavalla, kokonaan tai osittain suorana lähetyksenä tai, jos on tarpeen tai asianmukaista yleisen edun mukaisista käytännön syistä, kokonaan tai osittain nauhoitettuna lähetyksenä maksuttoman television kautta tapahtumia, jotka on tässä toisessa jäsenvaltiossa määriteltä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.”

6 Direktiivin 23 a artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Komission alaisuuteen perustetaan yhteyskomitea. Se muodostuu jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajista. Sen puheenjohtajana on komission edustaja, ja se kokoontuu joko puheenjohtajan aloitteesta tai jäsenvaltion valtuuskunnan pyynnöstä.”

Asian taustalla olevat tosiseikat

7 Kirch Media GmbH & Co. KGaA, aiemmalta nimeltään TaurusFilm GmbH & Co., ja KirchMedia WM AG, josta on tullut Infront WM AG, hankkivat, hallinnoivat ja

myyvät urheilutapahtumien televisiointioikeuksia ja ostavat yleensä nämä oikeudet kyseessä olevan urheilutapahtuman järjestäjältä. Ne myyvät näin hankitut oikeudet edelleen lähetystoiminnan harjoittajille.

- 8 TaurusFilm GmbH & Co. ja sen kanssa lisenssin jakava Sporis Holding AG allekirjoittivat 10.9.1996 Fédération internationale de football association -nimisen järjestön (Kansainvälinen jalkapalloliitto, jäljempänä FIFA) kanssa sopimuksen, joka koskee vuosien 2002–2006 FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetystä maailmanlaajuisesti — Amerikan yhdysvaltoja lukuun ottamatta — koskevien yksinoikeuksien luovutusta. FIFA:n ja TaurusFilm GmbH & Co:n välillä 26.5.1998 tehdyn sopimuksen nojalla, jolla korvattiin edellinen sopimus, viimeksi mainitulle myönnettiin 1,4 miljardin Sveitsin frangin suuruista vähimmäiskorvausta vastaan yksinoikeus lähettää nämä tapahtumat Euroopan mantereeseen valtioihin sekä Venäjälle, muihin entisiin sosialistisiin tasavaltoihin ja Turkkiin.
- 9 Kirch Media GmbH & Co. KGaA luovutti 14.10.1998 vuoden 2002 FIFA:n maailmanmestaruuskisojen lähetysoikeutensa muiden kuin Saksaa koskevien oikeuksien osalta Sveitsin oikeuden mukaiselle tytäryhtiölleen FWC Medien AG:lle, josta on tullut KirchMedia WM AG. Myöhemmin myös vuoden 2006 FIFA:n maailmanmestaruuskisojen lähetysoikeudet on luovutettu KirchMedia WM AG:lle.
- 10 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti komissiolle 25.9.1998 tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Näihin toimenpiteisiin sisältyi luettelo tämän jäsenvaltion nimeämistä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista.
- 11 Komissio ilmoitti direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti näistä toimenpiteistä muille jäsenvaltioille 2.11.1998 ja vastaanotti kyseisen direktiivin 23 a artiklan

1 kohdassa tarkoitetun yhteyskomitean huomautukset 20.11.1998 pidetyssä kokouksessa.

- 12 Komissio ilmoitti 23.12.1998 päivätyllä kirjeellä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle, että ilmoitettujen toimenpiteiden sisältöä koskevien epätäsmällisyyksien vuoksi se ei voi arvioida niiden yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa.
- 13 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti komissiolle muutetuista toimenpiteistä 5.5.2000 päivätyllä kirjeellä.
- 14 Kantaja totesi 14.7.2000 päivätyssä komissiolle osoitetussa kirjeessä, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimaa luetteloa ei voida hyväksyä, koska se ei ole direktiivin 3 a artiklan eikä muidenkaan yhteisön oikeuden säännösten mukainen. Kantaja väitti tässä kirjeessä muun muassa, että kyseistä luetteloa ei ollut laadittu selkeän ja avoimen menettelyn mukaisesti, että kyseinen luettelo sisälsi tapahtumia, joilla ei ollut erityistä yhteiskunnallista merkitystä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, että kansallista ja yhteisön lausunto-menettelyä rasittivat vakavat puutteet, minkä lisäksi se huomautti kyseessä olevan lainsäädännön takautuvuudesta.
- 15 Komission koulutus- ja kulttuuripääosaston (PO) pääjohtaja osoitti 28.7.2000 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle kirjeen, jossa hän totesi seuraavaa:

”Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pysyvä edustusto Euroopan unionissa ilmoitti komissiolle 5.5.2000 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio

vastaanotti 11.5.2000, useista kansallisista toimenpiteistä, jotka koskevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa kansallisesti merkittävien tapahtumien televisiointia. Näihin toimenpiteisiin sisältyvät [vuoden 1996] Broadcasting Actin IV osan 97, 98, 101, 103, 104 ja 105 §; vuoden 2000 Television Broadcasting Regulations -nimiseen asetukseen liitetyn Regulation 3:n 1, 3 ja 9 §; [Independent Television Commission] Code on Sports and other Listed Events -nimisten ohjeiden merkitykselliset määräykset, jotka on julkaistu vuoden 1996 Broadcasting Actin 104 §:n nojalla; kulttuuri-, viestintä- ja urheiluministerin 25.11.1997 ilmoittamat perusteet, joilla määritetään kansallisesti merkittävät urheilutapahtumat ja muut tapahtumat, sekä kulttuuri-, viestintä- ja urheiluministerin 25.6.1998 parlamentille tekemä ilmoitus kansallisesti merkittäviä urheilutapahtumia ja muita tapahtumia koskevan luettelon muuttamisesta vuoden 1996 Broadcasting Actin 97 §:n 3 momentin nojalla.

Kuten direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa edellytetään —, komissio on ilmoittanut [ilmoitetuista] toimenpiteistä muille jäsenvaltioille ja pyytänyt [yhteyskomitean] lausuntoa.

Minulla on kunnia ilmoittaa teille, että tutkittuamme sen, ovatko toimenpiteet direktiivin mukaisia, ja ottaen huomioon saatavilla olevat Yhdistyneen kuningaskunnan audiovisuaalista alaa koskevat tosiseikat Euroopan komissio ei aio riitauttaa viranomaistenne ilmoittamia toimenpiteitä.

Komissio julkaisee ilmoitetut toimenpiteet [Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä] direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti.”

¹⁶ Kantaja ilmoitti 7.11.2000 päivätyllä kirjeellä komissiolle saaneensa tiedon siitä, että komissio hyväksyy piakkoin luettelon Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämistä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, ja mainitsi vahingosta, joka sen omistusoikeudelle aiheutuu tämän jäsenvaltion direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan mukaisesti toteuttamista toimenpiteistä.

- 17 Komissio julkaisi 18.11.2000 (EYVL C 328, s. 2) direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti toimenpiteet, jotka Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on toteuttanut direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan nojalla ja joista se on ilmoittanut komissiolle direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
- 18 Nämä toimenpiteet käsittävät otteita vuoden 1996 Broadcasting Actin (jäljempänä vuoden 1996 televisio- ja radiolähetytlaki) IV osasta, otteita vuoden 2000 Television Broadcasting Regulations -nimiseen asetukseen (jäljempänä vuoden 2000 televisiolähetysasetus) liitetystä Regulation 3:sta, otteita Independent Television Commission (ITC) Code on Sports and other Listed Events -nimisistä ohjeista, sellaisena kuin ne ovat muutettuina tammikuussa 2000 (jäljempänä luetteloituja urheilutapahtumia ja muita tapahtumia koskevat ITC:n ohjeet), joihin on liitetty luettelo Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämistä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, luettelo vuoden 2000 televisiolähetysasetuksessa mainitut ”vaaditut edellytykset” täyttävistä palveluista sekä Yhdistyneen kuningaskunnan kulttuuri-, viestintä- ja urheiluministerin kirjalliset vastaukset kahteen parlamentissa 25.11.1997 ja 25.6.1998 esitettyyn kysymykseen vuoden 1996 televisio- ja radiolähetytlain IV osassa tarkoitetun luetteloitujen urheilutapahtumien luettelon tarkistamisesta. Näihin tapahtumiin sisältyvät FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuottelut.
- 19 Kantaja lähetti 7.12.2000 komissiolle kirjeen, jossa todetaan muun muassa seuraavaa:

”voisitteko ystävällisesti —— vahvistaa, että komissio on päättänyt [direktiivin] 3 a artiklan mukaisen tutkintamenettelyn Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatiman luettelon ja vuoden 1996 televisio- ja radiolähetytlain osalta, ja —— ilmoittaa meille tämän menettelyn lopputuloksesta, myös mahdollisista komission tässä yhteydessä toteuttamista toimenpiteistä. Lisäksi toivoisimme, että voisimme tutustua kaikkiin merkityksellisiin asiakirjoihin.”

20 Kantaja toisti pyyntönsä komissiolle 22.12.2000 päivätyssä kirjeessä.

21 Komissio vastasi kantajalle 22.1.2001 päivätyllä kirjeellä seuraavaa:

”Toimenpiteiden julkaiseminen on oikeudellisesti, direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti, seurausta komission toteuttamasta (positiivisesta) tutkintamenettelystä. Tämän vuoksi oletatte oikeutetusti, että komission tutkintamenettely on päättynyt ja että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatiman luettelon katsotaan olevan direktiivin mukainen.”

22 Komissio liitti tähän kirjeeseen yhteyskomitean 6.6.2000 antaman lausunnon.

Oikeudenkäyntimenettely

23 Kirch Media GmbH & Co. KGaA ja KirchMedia WM AG nostivat käsiteltävänä olevan kanteen 12.2.2001.

24 Neuvosto pyysi 5.4.2001 päivätyllä kirjelmällä saada esiintyä väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia.

- 25 Komissio esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.6.2001 jättämässään erillisessä asiakirjassa oikeudenkäyntiväitteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan nojalla. Kantajat toimittivat 26.7.2001 tätä oikeudenkäyntiväitettä koskevat huomautuksensa, joiden liitteeksi 6 ne liittivät lyhennetyt versiot sopimuksista, jotka ne ovat tehneet FIFA:n kanssa vuosien 2002–2006 FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetysoikeuksien luovuttamisesta (ks. edellä 8 kohta).
- 26 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta pyysi 14.6.2001 päivätyllä kirjeellä ja Tanskan kuningaskunta 20.6.2001 päivätyllä kirjelmällä saada esiintyä väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia. Ranskan tasavalta, Belgian ranskankielinen yhteisö ja parlamentti pyysivät 25.6.2001 päivätyillä kirjelmillä saada esiintyä väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia.
- 27 Kantajat esittivät 2.8.2001 päivätyssä kirjelmässä siltä varalta, että väliintulohakemukset hyväksyttäisiin, pyynnön oikeudenkäyntiväitettä koskevien huomautustensa liitteen 6 tiettyjen osien luottamuksellisesta käsittelystä väliintulijoihin nähden.
- 28 Kantajat pyysivät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 31.8.2001 toimittamissaan huomautuksissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hylkäämään Belgian ranskankielisen yhteisön väliintulohakemuksen ja velvoittamaan sen korvaamaan väliintulohakemuksestaan aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Asianosaiset eivät ole vaatineet muiden väliintulohakemusten hylkäämistä.
- 29 Komissio pyysi 7.11.2001 päivätyllä kirjelmällään saada esittää huomautuksensa siitä, että kantajat toimittivat oikeudenkäyntiväitettä koskevien huomautustensa liitteessä 6 lyhennetyt versiot sopimuksista, jotka ne ovat tehneet FIFA:n kanssa, ja vaati 12.4.2002 päivätyllä kirjelmällä näiden sopimusten täydellisten versioiden toimittamista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi kantajia 4.7.2002

päivätyllä kirjeellä esittämään huomautuksensa siitä, että komissiolle toimitetaan täydelliset versiot FIFA:n kanssa tehdyistä lisenssisopimuksista.

- 30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 11.3.2002 antamalla määräyksellä komission esittämä oikeudenkäyntiväite yhdistettiin aineelliseen kysymykseen ja oikeudenkäyntikuluista todettiin määrättävän myöhemmin.
- 31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastaanotti 13.5.2002 täydelliset versiot FIFA:n kanssa 10.9.1996 ja 26.5.1998 tehdyistä sopimuksista.
- 32 Kantajat pyysivät 29.11.2002 päivätyllä kirjelmällä työjärjestyksen 64 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että komissiota pyydetään toimittamaan asiakirjoja. Komissio pyysi 20.1.2003 päivätyllä kirjelmällä, että kanteen liite 17 poistetaan asian asiakirjavihosta. Kantajat esittivät 26.3.2003 päivätyllä kirjelmällä tästä huomautuksia.
- 33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamo ilmoitti 11.2.2003 päivätyllä kirjeellä asianosaisille, että kyseisen asiakirjan poistamisesta asiakirjavihosta päätetään myöhemmin.
- 34 Kirch Media GmbH & Co. KGaA luopui kanteestaan 26.3.2003 päivätyllä kirjelmällä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja vahvisti tämän kanteesta luopumisen 24.6.2003 antamallaan määräyksellä.
- 35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi 9.7.2003 antamallaan määräyksellä Tanskan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, parlamentin ja neuvoston väliintulijaksi

tukemaan vastaajan vaatimuksia. Sen sijaan Belgian ranskankielistä yhteisöä ei hyväksytty väliintulijaksi. Väliintulijaksi hyväksytyt osapuolet toimittivat kirjelmänsä Tanskan kuningaskuntaa ja neuvostoa lukuun ottamatta. Kantaja toimitti huomautuksensa näistä väliintulokirjelmistä.

- 36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamo pyysi 19.8.2003 päivätyllä kirjeellä kantajaa toimittamaan kirjelmistään versiot, joita ei ole tarpeen käsitellä luottamuksellisina.
- 37 Kantaja pyysi 19.9.2003 päivätyllä kirjelmällä vastineen tiettyjen osien käsittelemistä luottamuksellisina.
- 38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja päätti 4.12.2003 antamallaan määräyksellä, että väliintulijoille toimitetaan kaikista asian asiakirjoista versiot, joita ei ole tarpeen käsitellä luottamuksellisina, ja että väliintulijoita pyydetään esittämään huomautuksensa tältä osin. Muut väliintulijat kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, joka ei esittänyt vastalauseita tältä osin, eivät toimittaneet huomautuksia niille tätä varten asetetussa määräajassa.
- 39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa koskevalla 13.9.2004 tehdyllä päätöksellä esittelevä tuomari siirrettiin neljänteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi käsillä oleva asia tämän vuoksi siirrettiin 21.10.2004 tehdyllä päätöksellä.
- 40 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti työjärjestyksen 14 artiklan mukaisesti neljännen jaoston esityksestä ja asianosaisia työjärjestyksen 51 artiklan mukaisesti kuultuaan siirtää asian laajennetun ratkaisukokoonpanon ratkaistavaksi.

- 41 Tanskan kuningaskunta ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 1.7.2005 toimittamallaan kirjelmällä peruuttavansa väliintulonsa. Koska kantaja, vastaaja tai Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta eivät vastustaneet Tanskan kuningaskunnan toimittamaa peruuttamispyyntöä ja koska muut väliintulijat eivät toimittaneet huomautuksia, laajennetun neljännen jaoston puheenjohtaja vahvisti 31.8.2005 antamallaan määräyksellä Tanskan kuningaskunnan peruutuksen ja määräsi, että kukin osapuoli vastaa tästä väliintulosta itselleen aiheutuneista kustannuksista.
- 42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan c ja d alakohdan mukaisena prosessinjohtotoimena asianosaisia ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa toimittamaan tiettyjä asiakirjoja sekä esitti kantajalle ja komissiolle kirjallisia kysymyksiä, joihin se pyysi niitä vastaamaan ennen suullista käsittelyä. Kantaja, vastaaja ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta täyttivät nämä pyynnöt niille asetetussa määräajassa.
- 43 Asianosaisten ja muiden osapuolten paitsi Ranskan tasavallan lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 7.7.2005 pidetyssä istunnossa.
- 44 Kantaja pyysi 22.8.2005 päivätyllä ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 23.8.2005 toimitetulla kirjelmällä, että asian asiakirjavihkoon lisätään kyseiseen kirjelmään liitetty asiakirja, jonka se sai Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeltä kuningaskunnalta vasta suullisen käsittelyn jälkeen.

Asiansaisten vaatimukset

45 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- kumoaa kokonaan tai osittain komission direktiivin 3 a artiklan nojalla tekemän päätöksen siitä, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia (jäljempänä riidanalainen toimi)
- toteaa, että direktiivin 3 a artiklaa ei voida soveltaa eikä sitä voida käyttää riidanalaisen toimen oikeusperustana
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut
- toteaa, että Ranskan tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja parlamentti vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja että ne veloitetaan korvaamaan kantajalle niiden väliintuloista aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

46 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

47 Parlamentti, joka tukee komissiota, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana.

48 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, joka tukee komissiota, vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hylkäämään kanteen.

49 Ranskan tasavalta, joka tukee komissiota, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

A Prosessinjohtotoimia koskeva vaatimus

- 50 Kantaja on vaatinut kirjelmässään, että komissiota pyydetään toimittamaan tiettyjä asiakirjoja, jotka liittyvät menettelyyn, jossa tutkitaan, ovatko Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisia.
- 51 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan c ja d alakohdan mukaisena prosessinjohtotoimena komissiota ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa toimittamaan nämä asiakirjat. Kantaja totesi suullisessa käsittelyssä vastauksenaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymykseen katsovansa, että sen vaatimus asiakirjojen toimittamisesta on täytetty.
- 52 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tästä seikasta ei ole enää tarpeen lausua.

B Asiakirjan poistamista asiakirjavihosta koskeva vaatimus

- 53 Komissio on 20.1.2003 päivätyllä kirjelmällään vaatinut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta poistamaan päätöksenteon perustana olevista asiakirjoista kantajan kanteensa liitteenä 17 esittämän asiakirjan sillä perusteella, että kyse on sen virkamiesten laatimasta asiakirjasta, jonka pohjalta keskusteltiin yhteyskomiteassa ja joka on luottamuksellinen. Kantaja vastusti asiakirjan poistamista asiakirjavihosta.

- 54 Komission vaatimuksella pyritään siihen, että päätöksenteon perustana olevista asiakirjoista poistetaan asiakirja, jonka otsikkona on ”Direktiivin 3 a artiklaa koskeva yhteyskomitean työmuistio” ja jonka viitenumero on DOC CC TVSF (2000) 6. On kuitenkin todettava, ettei komissio ole väittänyt nimenomaisesti, että kyseessä olisi sisäinen asiakirja.
- 55 Lisäksi kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kysyi suullisessa käsittelyssä tämän asiakirjan luottamuksellisuudesta, komissio totesi, että yhteyskomitea, jolle tämä asiakirja on osoitettu, ei pitänyt sitä enää luottamuksellisena asiakirjana ja että voitiin olettaa, että sitä on näin ollen jaeltu laajasti.
- 56 Näissä olosuhteissa ja siitä huolimatta, että komissio halusi suullisessa käsittelyssä vahvistaa vaatimuksensa, joka koski tämän asiakirjan poistamista asiakirjavihosta, ei voida katsoa, että tämä asiakirja olisi ollut tai varsinkaan että se olisi edelleen luottamuksellinen toimielimen sisäinen asiakirja.
- 57 Tämän vuoksi komission vaatimus kyseisen asiakirjan poistamisesta asian asiakirjavihosta on hylättävä.

C Tutkittavaksi ottaminen

1. Kantajan vaatimusten ensimmäisen osan tutkittavaksi ottaminen

- 58 Komissio vaatii, että kanne on jätettävä tutkimatta, ensinnäkin, koska se ei ole toteuttanut direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaista kannekelpoista toimea, toiseksi, koska riidanalainen toimi ei koske kantajaa suoraan eikä erikseen, ja

kolmanneksi, koska se ei ole voinut valmistella puolustustaan, koska kantaja ei ollut toimittanut kanteensa liitteenä FIFA:n kanssa 10.9.1996 ja 26.5.1998 tehtyjen sopimusten jäljennöksiä.

- 59 Tämän kolmannen tutkimatta jättämistä koskevan perusteen osalta on huomautettava, että kantaja on toimittanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäyntimenettelyn aikana riidanalaisten sopimusten jäljennökset (ks. edellä 25 ja 31 kohta), jotka on toimitettu komissiolle. Kun komissiolta kysyttiin tästä suullisessa käsittelyssä, komissio totesi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän kysymyksen johdosta, ettei se vetoa tähän tutkimatta jättämistä koskevaan perusteeseen.
- 60 Komissio väitti lisäksi puolustuksessaan sen jälkeen, kun kantaja oli toimittanut FIFA:n kanssa 10.9.1996 ja 26.5.1998 tehdyt sopimukset, että näillä sopimuksilla rajoitetaan huomattavasti kantajan mahdollisuutta hyödyntää oikeuksiaan myöntämällä lisenssejä yksinoikeudella lähetystoiminnan harjoittajille. Komissio katsoi, että kun otetaan huomioon näiden sopimusten tiettyjen lausekkeiden sisältö, ei ole varmaa, että kantajan väitteen mukaan sille aiheutunut vahinko johtuisi riidanalaisesta toimesta.
- 61 On todettava, ettei komissio ole esittänyt päätelmiä käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ottamista koskevien väitteidensä pohjalta. Joka tapauksessa siltä osin kuin komissio pyrki näillä väitteillään riitauttamaan kantajan intressin saada riidanalainen toimi kumottua, on todettava, ettei komissio ole väittänyt, ettei kantajalla olisi tällaista intressiä kyseessä olevien sopimusten sisällön vuoksi, eikä tämä ilmene millään tavalla asian asiakirjoista, kun otetaan lisäksi huomioon kantajan vastaus ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin, jotka koskivat erityisesti sopimuksessa asetettujen, kantajan FIFA:n maailmanmestaruuskisojen otteluita koskevien lähetysoikeuksien käyttämiseen liittyvien rajoitusten laajuutta.
- 62 Edellä esitetyn perusteella on arvioitava yksinomaan ensimmäistä ja toista komission esittämää tutkimatta jättämistä koskevaa perustetta.

a) Riidanalaisen toimen oikeudellinen luonne

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 63 Komissio väittää, että direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa, toisin kuin direktiivin 2 a artiklan 2 kohdassa, ei mainita ”pääöstä”, joka sen pitäisi tehdä. Ranskan tasavalta toteaa tältä osin, että 3 a artiklassa ei myönnetä komissiolle päätöstoimivaltaa. Komission tehtävänä on sen mukaan varmistaa alustavasti ilmoitettujen kansallisten toimenpiteiden yhteensopivuus yhteisön oikeuden kanssa.
- 64 Jos siis ilmoitetut kansalliset toimenpiteet eivät vaikuta olevan yhteisön oikeuden vastaisia, komissio ilmoittaa kyseessä olevalle jäsenvaltiolle, ettei se aio vastustaa näitä toimenpiteitä, ja julkaisee ne Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, jotta muut jäsenvaltiot voivat noudattaa niille direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa asetettuja velvoitteita. Vastaaja ja Ranskan tasavalta toteavat, että jos kyseiset toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden vastaisia ja jos jäsenvaltio ei tee tarvittavia muutoksia, komission on aloitettava EY 226 artiklassa tarkoitettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely.
- 65 Alustava toteamus, jonka mukaan toimenpiteet eivät ole yhteisön oikeuden vastaisia, on näin ollen päätös olla välittömästi aloittamatta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä kyseistä jäsenvaltiota vastaan. Asianosaiset eivät voi riitauttaa sitä, että komissio ei aloita EY 226 artiklassa tarkoitettua jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä, koska komission kannanotto tähän kysymykseen ei ole toimi, jolla olisi lopullisia oikeudellisia vaikutuksia (asia T-126/95, Dumez v. komissio, määräys 13.11.1995, Kok. 1995, s. II-2863, 37 kohta).

- 66 Ranskan tasavalta toteaa tältä osin, että EY 226 artiklan mukaan jäsenvaltioiden oikeudet ja velvoitteet voidaan määrittää ja niiden toimintaa voidaan arvioida ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla (asia C-393/98, Gomes Valente, tuomio 22.2.2001, Kok. 2001, s. I-1327). Yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien luettelon yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa koskeva komission kanta ei siis muuta kyseessä olevan jäsenvaltion oikeudellista tilannetta. Lisäksi kyseisen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistavan luettelon oikeudellisesti pakottava luonne ei johdu komission Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämästä 28.7.2000 päivätystä kirjeestä, jolla kyseisten toimenpiteiden ilmoitettiin olevan yhteisön oikeuden mukaisia, vaan yksinomaan kansallisesta oikeudesta. Komissio toteaa tältä osin, että jos oletetaan, että käsiteltävänä olevassa asiassa on tehty päätös, kyse on tästä 28.7.2000 päivätystä kirjeestä.
- 67 Ilmoitettuja kansallisia toimenpiteitä koskeva komission kanta — mikä tahansa se onkaan — ei vaikuta toimenpiteiden täytäntöönpanoon ilmoituksen tehneessä jäsenvaltiossa. Komissio ei voi todeta, että jäsenvaltion lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.
- 68 Komissio huomauttaa lisäksi todenneensa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämässään 28.7.2000 päivätyskirjeessä, ettei se ”hallussaan olevien tietojen perusteella” aikonut vastustaa ilmoitettuja toimenpiteitä ja että kyseinen arviointi ei muodosta päätöstä. Tältä osin komissio toteaa, että jos sen on tehtävä oikeudellisesti sitova päätös, komission kaikkien jäsenten on hyväksyttävä päätös ja se on perusteltava. Komission 28.7.2000 päivätty kirje voidaan komission mukaan näin ollen rinnastaa kirjeeseen, jolla ilmoitetaan käsittelyn päättämisestä (ks. yhdistetyt asiat 253/78, 1/79, 2/79 ja 3/79, Giry ja Guerlain ym., tuomio 10.7.1980, Kok. 1980, s. 2327 ja asia T-3/93, Air France v. komissio, tuomio 24.3.1994, Kok. 1994, s. II-121, Kok. Ep. XV, s. II-1, 50 kohta).
- 69 Velvoitteestaan julkaista hyväksytyt kansalliset toimenpiteet Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä komissio toteaa, ettei se muuta mitenkään sen lähettämän 28.7.2000 päivätyn kirjeen luonnetta. Tällä julkaisemisella pyritään ainoastaan ilmoittamaan asiasta muille jäsenvaltioille, jotta ne voivat täyttää direktiivin 3 a

artiklan 3 kohdassa niille asetetut velvoitteet. Komissio huomauttaa kuitenkin, että ilmoitettujen toimenpiteiden alustava hyväksyminen ei aiheuta jäsenvaltioiden velvollisuutta täyttää niille kyseisen artiklan mukaan kuuluvat velvoitteet, vaan tämän aiheuttaa suoraan kyseinen artikla, jossa viitataan ”tapahtumiin, jotka toinen jäsenvaltio on määritellyt edeltävissä kohdissa tarkoitettulla tavalla”, eikä ”tapahtumiin, jotka sisältyvät komission julkaisemaan luetteloon”. Sekä kyseisistä toimenpiteistä ilmoittaminen muille jäsenvaltioille että näiden toimenpiteiden julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä ovat hallinnollisia toimenpiteitä, jotka eivät edellytä lainkaan sitä, että komissio käyttäisi minkäänlaista päätösvaltaa.

- 70 Sen osalta, että 3 a artiklan 3 kohdassa mainitaan ”edeltävät kohdat” eikä ”1 kohtaa”, kantaja vaikuttaa katsovan, että jäsenvaltioille asetetun velvoitteen edellytyksenä on direktiivin 3 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden nimeäminen ja niistä ilmoittaminen sekä se, että komissio hyväksyy ne kyseisen direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti. Ainoa edellytys on komission mukaan kuitenkin se, että jäsenvaltio on täyttänyt sille direktiivin 3 a artiklan 1 ja 2 kohdassa asetetut velvoitteet nimetä toimenpiteet ja ilmoittaa niistä, mikä on sopusoinnussa lainsäätäjän ilmeisen tavoitteen kanssa, joka koskee jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden vastavuoroista tunnustamista koskevan järjestelmän käyttöönottamista ja jonka mukaan komissiolle annetaan välittäjän tehtävä. Kantajan tulkinta merkitsisi siis sitä, että pelkälle komission toteamukselle, joka ei ole luonteeltaan sellainen, että se tuottaisi oikeusvaikutuksia muihin jäsenvaltioihin nähden, annettaisiin sitova vaikutus. Direktiivin 3 a artiklan 3 kohdasta johtuva vastavuoroista tunnustamista koskeva vaatimus ei edellytä sitä, että komissio tutkii, ovatko ilmoitetut toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisia.

- 71 Myöskään muita jäsenvaltioita ei voida velvoittaa yhteisön oikeuden nojalla soveltamaan toisen jäsenvaltion toimenpiteitä, jotka ovat yhteisön oikeuden vastaisia, riippumatta siitä, mikä komission kanta on näiden toimenpiteiden osalta. Komissio viittaa tässä yhteydessä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämäänsä 23.12.1998 päivättyyn kirjeeseen, jonka mukaan

sillä oli epäilyjä siitä, ovatko alun perin ilmoitetut toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisia. Komissio toteaa myös, että kyseiset kansalliset toimenpiteet on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa eikä L-sarjassa.

- 72 Komissio, jota parlamentti tukee, väittää lopuksi, ettei kantaja kiistä sitä, että kyseiset toimenpiteet olisi voitu riitauttaa Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisissa tuomioistuimissa. Kansallinen tuomioistuin totesi kantajan mainitsemassa asiassa R vastaan ITC, ex parte TV Danmark 1 Ltd, 25.7.2001 antamassaan tuomiossa ([2001] UKHL 42) ainoastaan, ettei se lausu kysymyksestä, joka liittyy urheilutapahtumien järjestäjien ja lähetystoiminnan harjoittajien intressien, jotka koskevat yhtäältä vapaiden markkinoiden säilyttämistä ja toisaalta kansalaisen intressiä saada katsoa merkittäviä urheilutapahtumia, tasapainoon. Se ei kuitenkaan todennut, ettei se tutkisi direktiivin 3 a artiklan nojalla toteutettujen toimenpiteiden lainmukaisuutta. Vaikka kanne oli nostettu Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa ja vaikka yhteisöjen tuomioistuimelle oli esitetty EY 234 artiklan mukainen ennakkoratkaisupyynnö, kantaja ei voi osoittaa mitään samankaltaisuutta asiassa C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf, 9.3.1994 annetun tuomion (Kok. 1994, s. I-833, Kok. Ep. XV, s. I-67) kanssa. Käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja on nimittäin menettänyt oikeutensa nostaa kanne Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa tutkittavaksi esillä olevan kanteen, joka on nostettu väitetystä komission päätöksestä, se syyllistyy komission mukaan menettelyn väärinkäyttöön, minkä yhteisöjen tuomioistuin totesi tapahtuneen myös edellä mainitussa asiassa TWD Textilwerke Deggendorf.
- 73 Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana ei ole tutkia Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamien toimenpiteiden laillisuutta eikä tulkita niitä. Komission mukaan muun kuin Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen olisi erittäin vaikeaa tulkita kyseisiä toimenpiteitä, joihin kuuluvat muun muassa luetteloituja urheilutapahtumia ja muita tapahtumia koskevat ITC:n ohjeet, kun otetaan huomioon niiden epäselvyys.
- 74 Parlamentti korostaa tältä osin, että kantaja saattoi laillisesti puolustaa oikeuksiaan High Court of Londonin esittämän ennakkoratkaisupyynnön avulla (asia C-491/01, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, Kok. 2002, s. I-11453, 32–41 kohta).

- 75 Parlamentti lisää, että käsiteltävänä olevaa asiaa voidaan verrata myös yhdistyneissä asioissa T-74/00, T-76/00, T-83/00–T-85/00, T-132/00, T-137/00 ja T-141/00, Artegodaan ym. vastaan komissio, 26.11.2002 annettuun tuomioon (Kok. 2002, s. II-4945, 142 kohta, joka on vahvistettu muutoksenhakumenettelyssä annetulla tuomiolla), josta ilmenee, että kun komissiolle ei ole nimenomaisesti siirretty toimivaltaa, kyseessä oleva asia kuuluu jäsenvaltioiden yksinomaisten toimivallan jäljelle jäävään osuuteen. Parlamentti viittaa tässä yhteydessä EY 7 artiklaan, jonka mukaan kukin toimielin toimii sille perustamissopimuksella annettujen toimivaltuuksien rajoissa. Parlamentin mukaan direktiivistä 89/552 ja direktiivistä 97/36 ei kummastakaan ilmene, että jäsenvaltioilta olisi implisiittisesti viety toimivalta. Erityisesti direktiivin 3 a artiklassa ei nimenomaisesti myönnetä toimivaltaa komissiolle, minkä vahvistaa komitologiamenettelyn puuttuminen. Tältä osin yhteyskomitealle asetetut tehtävät eivät liity EY 202 artiklan kolmannen luetelmakohdan mukaiseen täytäntöönpanotoimivaltaan. Myöskään yhtäältä direktiivin 3 a artiklan rakenne, päätarkoitus ja sanamuoto tai toisaalta lainsäätäjän tarkoitus eivät viittaa siihen, että komissiolle pyrittäisiin myöntämään erityistä päätöstoimivaltaa.
- 76 Komissio toteaa yhteenvetonaan, että edellä esitetyn perusteella sen arvio riidanalaisten toimenpiteiden yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden kanssa ei muodosta kannekelpoista toimea. Kun kantaja väittää, että komission ei olisi pitänyt antaa ilmoitettuja toimenpiteitä tiedoksi muille jäsenvaltioille eikä julkaista niitä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, se riitauttaa komission mukaan tosiasiallisesti direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan pätevyden.
- 77 Kantaja kiistää komission väitteet ja katsoo sen, että komissio hyväksyi ilmoitetut toimenpiteet, tuottavan oikeusvaikutuksia sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle että muille jäsenvaltioille.
- 78 Kantajan mukaan riidanalaisella toimella on sitovia oikeusvaikutuksia, sillä se on annettu laillisesti myönnetyn toimivallan käytön seurauksena laillisesti aloitetun hallinnollisen menettelyn päätteeksi, jotta se tuottaisi oikeusvaikutuksia, jotka voivat

vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (asia 182/80, Gauff v. komissio, tuomio 4.3.1982, Kok. 1982, s. 799, s. 18).

- 79 Kantaja viittaa ensinnäkin direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan sanamuotoon, jonka mukaan komission on sen jälkeen, kun se on tutkinut ilmoitettujen toimenpiteiden yhteensoveltuvuuden yhteisön oikeuden kanssa, toteutettava sitova toimi.
- 80 Toiseksi direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan päämäärästä ja tarkoituksesta ilmenee kantajan mukaan selvästi, että tämän säännöksen on tarkoitus tuottaa sitovia oikeusvaikutuksia. Kantaja viittaa tässä yhteydessä direktiivin 97/36 18 ja 19 perustelukappaleeseen ja toteaa, että kansallisten luetteloiden, joihin jäsenvaltioilla on taipumus sisällyttää lukuisia tapahtumia, laatiminen antaa näille jäsenvaltioille mahdollisuuden suosia alueelleen sijoittautuneita lähetystoiminnan harjoittajia.
- 81 Kolmanneksi direktiivin 89/552 3 a artiklan 2 kohdan soveltamismenettelystä ilmenee kantajan mukaan, että se johtaa sellaisen päätöksen tekemiseen, jolla on pakottavia vaikutuksia. Kantaja viittaa tältä osin tätä menettelyä koskeviin määräaikoihin ja menettelyn kulkuun.
- 82 Kantaja väittää lisäksi, etteivät direktiivin 3 a artiklan sanamuoto tai tarkoitus taikka direktiivin 97/36 merkitykselliset perustelukappaleet tue komission väitettä, jonka mukaan sen toteuttama toimi voidaan rinnastaa päätökseen olla aloittamatta EY 226 artiklan mukaista jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä. Kantajan mukaan nyt kyseessä oleva menettely velvoittaa nimittäin komission toimimaan välittäjänä ja tekemään lopullisen päätöksen ilmoitettujen toimenpiteiden laillisuudesta. Tällaista päätöstä ei voida kumota ilman, että vaikutetaan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan sekä kaikkien sellaisten oikeussubjektien oikeudelliseen asemaan, jotka ovat vedonneet oikeuksiensa tueksi siihen, että komissio on hyväksynyt kyseiset toimenpiteet ja että

ne on tunnustettu vastavuoroisesti. Kantaja toteaa myös, että komission väite poistaa direktiivin 3 a artiklassa kuvatulta menettelyltä sen tehokkaan vaikutuksen.

83 Kantaja väittää myös, että riidanalaisella toimella on oikeudellisia vaikutuksia muihin jäsenvaltioihin nähden, sillä niiden on valvottava sitä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamia toimenpiteitä direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan mukaisesti. Ellei komissio ole päätöksellään hyväksynyt ilmoitettuja toimenpiteitä, niillä ei ole oikeudellisia vaikutuksia muihin jäsenvaltioihin nähden. Muunlainen tulkinta poistaisi direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa kuvatulta menettelyltä sen tehokkaan vaikutuksen ja olisi direktiivin 3 a artiklan tarkoituksen — televisiopalvelujen vapaan liikkuvuuden yhteensovittaminen oikeutettua yleistä etua suojaavien kansallisten toimenpiteiden mahdollisen kiertämisen estämisen tarpeen kanssa — vastainen.

84 Kantaja väittää lopuksi asiakirjoista ilmenevän, että vastavuoroisen tunnustamisen edellytyksenä on se, että komissio tutkii ilmoitettujen toimenpiteiden yhdenmukaisuuden yhteisön oikeuden kanssa, eikä tämä tunnustaminen seuraa automaattisesti niiden ilmoittamisesta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

85 Kantaja vaatii kanteessaan komission sen päätöksen kumoamista, jossa yhtäältä todetaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet ovat yhdenmukaisia yhteisön oikeuden kanssa, ja toisaalta määrätään, että näistä toimenpiteistä on ilmoitettava muille jäsenvaltioille, jotta niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat voivat noudattaa niitä. Kantaja toteaa tältä osin, että ainoa yleisön saatavilla oleva asiakirja on se, jolla komissio julkaisi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 18.11.2000.

- 86 Komissio toimitti kuitenkin oikeudenkäyntiväitteensä liitteenä koulutus- ja kulttuuripääosaston pääjohtajan 28.7.2000 päivätyn kirjeen, jonka mukaan tämä pääjohtaja on ilmoittanut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle, että 5.5.2000 ilmoitettujen toimenpiteiden laillisuuden tutkimisen jälkeen ja ottaen huomioon saatavilla olevat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan audiovisuaalista alaa koskevat tosiseikat komissio ei aio riitauttaa kyseisiä toimenpiteitä, vaan julkaisee ne Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (ks. edellä 15 kohta). Komissio totesi tältä osin, että jos oletetaan, että se olisi tehnyt asiassa päätöksen — mitä se ei ole tehnyt — kyse olisi tästä kirjeestä (ks. edellä 66 kohta).
- 87 Näissä olosuhteissa on katsottava, että 28.7.2000 päivätty kirje on käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen toimi, kun otetaan huomioon se, että kyseessä on ainoa asiakirja, jolla Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle on nimenomaisesti ilmoitettu komission kannasta, joka koskee sen ilmoittamien toimenpiteiden yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa, ja näiden toimenpiteiden tulevasta julkaisemisesta Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Kantaja totesi lisäksi suullisessa käsittelyssä vastauksenaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymykseen, että sen kanne koski tosiasiallisesti tämän komission Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämän kirjeen kumoamista.
- 88 Näin ollen on tutkittava, onko komission Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämä, 28.7.2000 päivätty kirje (jäljempänä riidanalainen kirje) kannekelpoinen toimi.
- 89 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa tarkoitettuja, kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. Sillä, missä muodossa toimet tai päätökset on tehty, ei lähtökohtaisesti ole merkitystä, kun kyse on siitä, voidaanko niistä nostaa kumoamiskanne (ks. asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta ja asia T-241/97, Stork Amsterdam v. komissio,

tuomio 17.2.2000, Kok. 2000, s. II-309, 49 kohta). Sen määrittämiseksi, onko riidanalaisella toimella tällaisia vaikutuksia, on nimittäin tarkasteltava toimen sisältöä (asia C-147/96, Alankomaat v. komissio, tuomio 22.6.2000, Kok. 2000, s. I-4723, 25–27 kohta).

- 90 Riidanalaisen kirjeen oikeudellisen luonteen arvioimiseksi ja sen määrittämiseksi edellä esitettyjen periaatteiden valossa, onko sillä oikeusvaikutuksia, sitä on tarkasteltava direktiivin 3 a artiklassa luodun, yhteiskunnallisesti erityisen merkittäviä tapahtumia koskevan järjestelmän kannalta.
- 91 Tältä osin on huomautettava, että direktiivin tarkoituksena on helpottaa televisiolähetysten vapaata liikkuvuutta Euroopan yhteisössä ottaen huomioon televisio-ohjelmien erityisesti kulttuuriset ja sosiologiset erityispiirteet.
- 92 Direktiivin 3 a artiklalla luodun yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien televisiointioikeuksia koskevan erityisen järjestelmän osalta direktiivin 97/36 18 perustelukappaleessa todetaan, että on tärkeää, että jäsenvaltiot voisivat toteuttaa toimenpiteitä suojataksien tiedonsaantioikeuden ja taatakseen televisiolähetysten laajan saatavuuden yleisölle, kun on kyse kansallisista tai muista kuin kansallisista yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista. Tältä osin jäsenvaltiot varaavat itselleen oikeuden toteuttaa yhteisön oikeuden mukaisia toimenpiteitä säännelläkseen lainkäyttövaltaansa kuuluvien lähetystoiminnan harjoittajien käyttämiä yksinoikeuksia tällaisten tapahtumien osalta. Jotta muut jäsenvaltiot voivat tunnustaa ne vastavuoroisesti direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan mukaisesti, jäsenvaltion toteuttamista tai suunnittelemista toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle.

- 93 Direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa säädetään tältä osin, että komissio varmistaa kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksesta, että nämä kansalliset toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia. Tämän tutkinnan yhteydessä komissio pyytää lausunnon yhteyskomitealta.
- 94 Käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen kirje, jolla komissio ilmoittaa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle hyväksyneensä tämän sille ilmoittamat toimenpiteet ja julkaisevansa ne Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, päättää tutkintamenettelyn, joka komission on toteutettava edellä mainitun artiklan mukaisesti. Näiden komission hyväksymien toimenpiteiden Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tapahtuvan julkaisemisen avulla muut jäsenvaltiot voivat, kuten komissio itsekin toteaa kirjelmässään (ks. edellä 69 kohta), saada ne tietoonsa ja näin ollen noudattaa niille direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa asetettuja velvoitteita tällä artiklalla luodun, näiden toimenpiteiden vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn yhteydessä.
- 95 Riidanalaisella kirjeellä on näin ollen jäsenvaltioihin kohdistuvia oikeusvaikutuksia, koska siinä ilmoitetaan kyseisten kansallisten toimenpiteiden julkaisemisesta Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, sillä tämä julkaiseminen käynnistää direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettun vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn.
- 96 Ensinnäkin tämä arvio seuraa direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan sanamuodosta, jossa säädetään jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta, jotta yleisö voi seurata vapaasti tapahtumia, jotka on määritetty ”edeltävissä kohdissa tarkoitettulla tavalla”, eli erityisesti tapahtumia, joita koskevien ilmoitettujen kansallisten toimenpiteiden komissio on katsonut olevan yhteisön oikeuden mukaisia ja jotka se on julkaissut Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä saman artiklan 2 kohdan mukaisesti.

- 97 Lisäksi direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa kuvatus tutkintamenettelyn kulun ja laajuuden perusteella sitä ei voida pitää ”alustavana” tutkintana, jonka päätteeksi annettaisiin ”lausunto”. Yhtäältä komission on nimittäin toteutettava tämä tutkinta tiukassa kolmen kuukauden määräajassa siitä lähtien, kun kyseessä oleva jäsenvaltio on ilmoittanut toimenpiteistä, ja sen on tätä varten pyydettävä yhteyskomitealta lausunto, jonka tämä antaa direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan vaatimusten mukaisesti. Toisaalta komissio on suullisessa käsittelyssä myöntänyt, että sen piti toteuttaa kyseisten toimenpiteiden yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa koskeva tarkempi tutkinta, sillä komission on erityisesti taattava direktiivin säännösten sekä palveluiden vapaaseen liikkuvuuteen ja kilpailuoikeuteen liittyvien määräysten noudattaminen.
- 98 Toiseksi direktiivin 3 a artiklassa luodun yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien järjestelmän tarkoituksen osalta ei voida katsoa, kuten komissio väittää, ettei näiden toimenpiteiden hyväksyminen tai niiden julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä saa aikaan muiden jäsenvaltioiden velvollisuutta noudattaa niille direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa asetettuja velvoitteita.
- 99 Yhtäältä komission asiana direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan nojalla olevalla valvontamenettelyllä pyritään nimittäin takaamaan se, että nämä toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia (direktiivin 97/36 18 perustelukappale).
- 100 Tältä osin komissio totesi 23.12.1998 päivätyssä kirjeessään (ks. edellä 12 kohta) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden tutkintamenettelyn kulun osalta muun muassa seuraavaa:

”Liitteenä toimitamme komission ilmoitettuja toimenpiteitä koskevan tutkinnan alustavan tuloksen — komissio katsoo, että ennen kuin maanne viranomaisilta on

saatu tarkempia tietoja useista merkittävistä kysymyksistä se ei voi aloittaa lopullista menettelyä, jossa tutkitaan, ovatko ne toimenpiteet, joiden vastavuoroista tunnustamista Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta pyytää muilta jäsenvaltioilta, yhteisön oikeuden mukaisia.”

- 101 Tämän komission lähettämän kirjeen sanamuoto vahvistaa kuitenkin edellä 98 ja 99 kohdassa esitetyn direktiivin 3 a artiklan 2 ja 3 kohdan tulkinnan, jonka mukaan ilmoitettujen kansallisten toimenpiteiden vastavuoroisen tunnustamisen edellytyksenä on sen varmistaminen, että nämä toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia.
- 102 Myöskään komission tehtävänä olevalla sen varmistamisella, ovatko ilmoitetut toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisia, ei olisi vaikutusta, jos näiden toimenpiteiden hyväksyminen ei olisi edellytyksenä sille, että muut jäsenvaltiot tunnustavat ne vastavuoroisesti. Jos nimittäin oletetaan, että vastavuoroista tunnustamista koskeva menettely voisi soveltua sellaisiin kansallisiin toimenpiteisiin, joiden komissio on katsonut olevan yhteisön oikeuden vastaisia, oikeudellisen epävarmuuden ja markkinoiden vääristymisen vaaraa ei voitaisi välttää, kun taas direktiivin 97/36 19 perustelukappaleessa todetaan, että tällaisia vaaroja pyritään välttämään. Yhteisön oikeuden vastaisten kansallisten toimenpiteiden vastavuoroisen tunnustamisen avulla ei myöskään voida taata televisiopalvelujen vapaan liikkuvuuden yhteensovittamista oikeutettua yleistä etua suojaavien kansallisten toimenpiteiden mahdollisen kiertämisen estämisen tarpeen kanssa, mikä on kyseisen direktiivin 19 perustelukappaleen mukaan tavoitteena.
- 103 Toisaalta asian asiakirjoista ilmenevät useat seikat vahvistavat sen, että kansallisten toimenpiteiden julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, mitä kautta muut jäsenvaltiot voivat saada niistä tiedon, jotta ne voivat täyttää 3 a artiklan 3 kohdasta johtuvat veloitteet, voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun komissio on tutkintansa päätteeksi todennut näiden toimenpiteiden olevan yhteisön oikeuden mukaisia.

- 104 Ensinnäkin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden tutkintamenettelyn kulku tukee tätä tulkintaa. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on nimittäin ilmoittanut toimenpiteistä komissiolle ensimmäisen kerran 25.9.1998 ja, kuten on todettu, komissio on ilmoittanut sille 23.12.1998 päivätyllä kirjeellä, että näiden toimenpiteiden tietyt piirteet eivät ole yhteisön oikeuden mukaisia. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti muutetuista toimenpiteistä 5.5.2000 päivätyllä kirjeellä. Ainoastaan nämä viimeksi mainitut toimenpiteet, joiden komissio totesi olevan yhteisön oikeuden mukaisia, julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä sen jälkeen, kun komissio ilmoitti Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle riidanalaisella kirjeellä, että ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia.
- 105 Komissio vastasi lisäksi 22.1.2001 päivätyssä kirjeessään kantajalle, että ”toimenpiteiden julkaiseminen [oli] oikeudellisesti, direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti, seurausta komission toteuttamasta (positiivisesta) tutkintamenettelystä” (ks. edellä 21 kohta).
- 106 Toiseksi useat asian asiakirjavihkoon liitetyt komission laatimat asiakirjat todistavat komission tätä koskevan kannan. Komissio toteaa Internet-sivullaan, jossa käsitellään direktiivin 3 a artiklaa ja jonka kantaja on liittänyt oikeudenkäyntiväitettä koskeviin huomautuksiinsa, että ”jos tämän [niiden yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa koskevan] arvioinnin tulokset ovat positiiviset, toimenpiteet julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä”. Komission kanta ilmenee myös sen työmuistiosta CCTVSF (97) 9/3, jonka se toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä ja jossa todetaan, että ”tämän oikeusvarmuuden vaatimuksen vuoksi on tarpeen, että kyseessä olevien toimenpiteiden yhteensoveltuvuus yhteisön oikeuden kanssa vahvistetaan nopean tutkintamenettelyn jälkeen ja — jos tulos on positiivinen — kyseiset toimenpiteet julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä”, tai että ”edellä esitetystä seuraa, että ainoastaan tiettyihin, 3 a artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluviin kansallisiin toimenpiteisiin — voidaan soveltaa ilmoittamismenettelyä, jonka mukaan komissio tutkii ne ja mahdollisesti julkaisee ne”, taikka että ”jos tutkintamenettelyn tulos on positiivinen, kyseiset toimenpiteet julkaistaan [Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä]”.

- 107 Edellä esitetystä ilmenee, että komissiolla on direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan nojalla päätöksentekotoimivaltaa ja että riidanalaisella kirjeellä on lopullisia oikeudellisia vaikutuksia, eikä tätä toteamusta voida riitauttaa sen seikan perusteella, ettei direktiivin 89/552 3 a artiklassa viitata nimenomaisesti siihen, että komissio tekee ”päätöksen”.
- 108 Komission ja Ranskan tasavallan väite, jonka mukaan riidanalainen kirje on päätös olla aloittamatta välittömästi jäsenyysveloitteiden noudattamista jättämistä koskevaa menettelyä kyseistä jäsenvaltiota vastaan, on näin ollen hylättävä. Joka tapauksessa jos oletetaan, että komissio toteaa ilmoitettujen toimenpiteiden olevan yhteisön oikeuden vastaisia ja että ilmoituksen tehnyt jäsenvaltio ei korjaa tätä yhteisön oikeuden vastaisuutta, on riittävää, että komissio ei julkaise näitä toimenpiteitä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, jotta niillä ei ole vaikutuksia direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa luodun toimenpiteiden vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn yhteydessä.
- 109 Väite, jonka mukaan kantaja saattoi laillisesti riitauttaa kyseessä olevat toimenpiteet Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, ei voi menestyä, koska tutkinta, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta on pyydetty suorittamaan käsiteltävänä olevassa asiassa, koskee yksinomaan komission sen toteamuksen laillisuutta, jonka mukaan kyseiset toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia ja joka on esitetty direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa luodun merkittävien tapahtumien vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn käynnistämiseksi. Tässä yhteydessä viittauksella House of Lordsin (edellä mainitussa) asiassa R vastaan ITC, ex parte TV Danmark 1 Ltd, antamaan tuomioon ([2001] UKHL 42) ei ole merkitystä, koska kyseisessä asiassa kanteen oli nostanut Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuden soveltamisalaan kuuluva tanskalainen lähetystoiminnan harjoittaja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten päätöksestä, jolla sille ei myönnetty yksinoikeudella FIFA:n maailmanmestaruuskisojen viiden sellaisen karsintaottelun lähetysoikeuksia, jotka sisältyivät Tanskan kuningaskunnan laatimaan yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien luetteloon. Kyseisessä asiassa riitautettiin siis se, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sovelsi vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen nojalla tanskalaisia toimenpiteitä, eikä, kuten käsiteltävänä olevassa asiassa, komission päätöstä, jossa toimenpiteiden todetaan olevan yhteisön oikeuden mukaisia.

- 110 Lopuksi on hylättävä myös vastaajan väite, jonka mukaan sitä, ettei riidanalainen kirje sido sitä oikeudellisesti, tukee tässä kirjeessä käytetty sanamuoto, se, etteivät kaikki komission jäsenet ole tehneet perusteltua päätöstä, ja se, että yhteisön oikeuden mukaisiksi katsotut toimenpiteet on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa ”Tiedonantoja ja ilmoituksia” eikä L-sarjassa ”Lainsäädäntö”. On riittävää huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sillä, missä muodossa toimet tai päätökset on tehty, ei lähtökohtaisesti ole merkitystä, kun kyse on siitä, voidaanko niistä nostaa kumoamiskanne, ja että sen määrittämiseksi, ovatko ne EY 230 artiklassa tarkoitettuja kannekelpoisia toimia, on tarkasteltava niiden sisältöä (ks. edellä 89 kohta).
- 111 Edellä esitetyistä oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevista toteamuksista seuraa, että riidanalaisella kirjeellä on sitovia oikeusvaikutuksia ja että se on näin ollen EY 249 artiklassa tarkoitettu päätös. Tämän vuoksi, koska riidanalainen kirje on EY 230 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi, käsiteltävänä oleva tutkimatta jättämistä koskeva peruste on hylättävä.

b) Kantajan asiavaltuus

- 112 EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen.
- 113 Koska komissio on käsiteltävänä olevassa asiassa vaatinut, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska päätös ei koske kantajaa suoraan, on määritettävä, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa suoraan ja erikseen.

Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa suoraan

— Asianosaisten lausumat

- 114 Komissio viittaa Ranskan tasavallan tukemana yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-386/96 P, Dreyfus vastaan komissio, 5.5.1998 antamaan tuomioon (Kok. 1998, s. I-2309) sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-69/99, DSTV vastaan komissio, 13.12.2000 antamaan tuomioon (Kok. 2000, s. II-4039, 24 kohta).
- 115 Komissio väittää, että riidanalainen kirje ei käsiteltävänä olevassa asiassa vaikuta kantajan oikeusasemaan, kun otetaan huomioon se, että sekä direktiivi että Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntö koskevat yksinomaan lähetystoiminnan harjoittajien oikeuksia ja velvollisuuksia, ja se, että ne voivat lähettää luetteloon sisältyvän tapahtuman suorana lähetyksenä ainoastaan tietyin edellytyksin. Kantajalle aiheutuu näistä rajoituksista ainoastaan välillisiä taloudellisia seurauksia, jotka liittyvät siihen riskiin, että lähetystoiminnan harjoittajat kieltäytyvät maksamasta niin korkeaa vastiketta kuin mitä se oletti saavansa luovuttaessaan FIFA:n maailmanmestaruuskisojen otteluiden lähetysoikeuksiensa lisensoijia.
- 116 Lisäksi komissio toteaa, että ainoastaan tietyt vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain säännökset, luettuna yhdessä luetteloituja urheilutapahtumia ja muita tapahtumia koskevien ITC:n ohjeiden kanssa, ovat koskeneet suoraan kantajaa. Ranskan tasavalta korostaa tältä osin, että kantajaan kohdistuneet vaikutukset eivät johdu riidanalaisesta kirjeestä, vaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa voimassa olevasta lainsäädännöstä, jonka nojalla laaditaan luettelo yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista. Vaikka kantajan taloudellinen tilanne oli selvä vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain voimaantulosta lähtien, jolloin FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuottelut sisältävä tapahtumaluettelo oli jo laadittu, kantaja ei komission mukaan milloinkaan riitauttanut Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä tai Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimaa luetteloa yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista.

- 117 Kun Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toteuttivat riidanalaiset toimenpiteet, ne käyttivät komission mukaan tältä osin täysimääräisesti lainsäätäjän harkintavaltaansa. Direktiivin 3 a artiklan 1 kohdassa annetaan nimittäin jäsenvaltioille mahdollisuus toteuttaa yhteiskunnallisesti erityisen merkittäviin tapahtumiin liittyviä toimenpiteitä. Ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuuden tutkimisen osalta komissio ja parlamentti katsovat, että se voidaan rinnastaa direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan mukaiseen menettelyyn, jonka osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, että komission tällä perusteella toteuttama toimi ei voi vaikuttaa kantajaan suoraan (edellä mainittu asia DSTV v. komissio, tuomion 26 ja 27 kohta).
- 118 Komissio korostaa, että se on käsiteltävänä olevassa asiassa arvioinut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuutta niiden toteuttamisen jälkeen ja että ainoastaan nämä toimenpiteet ovat vaikuttaneet suoraan kantajan taloudellisiin etuihin.
- 119 Komissio riitauttaa kantajan väitteen, jonka mukaan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä on aiheuttanut velvoitteiden syntymisen muille jäsenvaltioille. Tämä ei komission mukaan missään tapauksessa merkitse sitä, että riidanalainen toimi koskisi kantajaa suoraan. Muiden jäsenvaltioiden on nimittäin taettava, että niiden toimivallan piiriin kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimaa luetteloa yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, mutta komission mukaan ne tekevät näin kansallisten säännöstensä mukaisesti. Komission arviointia, joka koskee ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuutta, ei näin ollen panna täytäntöön ”täysin automaattisesti” eikä se johdu pelkästään yhteisön säännöksistä.
- 120 Lisäksi komissio toteaa, että vaikka sen toteuttaman ilmoitettujen toimenpiteiden alustavan tutkimuksen perusteella muiden jäsenvaltioiden olisi taettava, että niiden toimivallan piiriin kuuluvan lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimaa luetteloa yhteis-

kunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, tällä ei ole käsiteltävänä olevassa asiassa merkitystä. Ei voida nimittäin kuvitella, että kantaja luovuttaisi Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien televisiointioikeuksiensa lisenssejä sellaiselle lähetystoiminnan harjoittajalle, joka ei ole sijoittautunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sillä nämä oikeudet luovutetaan kansallisen oikeuden mukaisesti. Kansallisella tasolla lähetystoiminnan harjoittajien tulot koostuvat kansalliselle yleisölle suunnatusta mainonnasta, kansallisista lisenssimaksuista tai kansallisista maksutelevisiotilauksista. Koska näiden toimijoiden intressissä on näin ollen tarjota lähetyksiä kansalliselle yleisölle, ainoastaan sellaiset lähetystoiminnan harjoittajat, jotka ovat kosketuksissa suureen osaan maan väestöä, suostuvat komission mukaan ostamaan kantajan hallussa olevia televisiointioikeuksia erittäin korkealla hinnalla. Koska näiden oikeuksien potentiaalisia lisenssinhaltijoita Yhdistyneen kuningaskunnan osalta ovat Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimivallan piiriin kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat, ainoastaan kansalliset toimenpiteet vaikuttavat näin ollen kantajaan suoraan.

- 121 Komissio huomauttaa tältä osin, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa on televisiolähetysten markkinoilla eniten kilpailua Euroopassa ja että 25 prosentilla alalla toimivista lähetystoiminnan harjoittajista on lisenssi Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- 122 Näissä olosuhteissa, vaikka oletettaisiin, että ilmoitettujen toimenpiteiden julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä aiheuttaisi muille jäsenvaltioille veloitteen noudattaa niille direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa asetettua veloitetta, tällä seikalla ei ole käsiteltävänä olevassa asiassa merkitystä.
- 123 Komissio toteaa tämän perusteella, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden tutkiminen ja julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä eivät koske kantajaa suoraan.
- 124 Kantaja kiistää kaikki komission väitteet.

- 125 Kantaja väittää pääasiallisesti, että riidanalainen kirje vaikuttaa sen oikeusasemaan suoraan, koska riidanalaisella kirjeellä hyväksytyt Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toimenpiteet vaikuttavat niihin edellytyksiin, joilla se voi myydä edelleen oikeutensa lähettää suorana lähetyksenä FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuottelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kantaja viittaa tältä osin vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain 99 ja 101 §:ään.
- 126 Muihin jäsenvaltioihin kohdistuvien vaikutusten osalta kantaja väittää, että riidanalainen kirje velvoittaa ne valvomaan, että niiden alaiset lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat kyseisiä toimenpiteitä. Tältä osin muiden jäsenvaltioiden lainkäyttövallan piiriin kuuluville lähetystoiminnan harjoittajille asetetut velvoitteet ovat kantajan mukaan automaattisia ja perustuvat yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eivätkä edellytä välittävien sääntöjen soveltamista. Näiden valtioiden ei nimittäin tarvitse taata, että niiden toimivallan piiriin kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamia toimenpiteitä ennen kuin komissio on tehnyt päätöksen, jossa ilmoitettujen toimenpiteiden todetaan olevan yhteisön oikeuden mukaisia. Suurin osa jäsenvaltioista on saattanut direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan osaksi kansallista oikeusjärjestystä, ja sitä sovelletaan automaattisesti kaikkiin ilmoitettuihin kansallisiin toimenpiteisiin, jotka komissio on hyväksynyt ja julkaissut.
- 127 Kantaja ei sen sijaan omien sanojensa mukaan voi luovuttaa näiden oikeuksien käyttöoikeuslisenssiä yksinoikeudella toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle, eikä komissio voi näissä olosuhteissa pätevästi väittää, että riidanalaisella kirjeellä olisi oikeusvaikutuksia ainoastaan lähetystoiminnan harjoittajiin nähden.
- 128 Kantaja väittää myös, että toisin kuin komissio väittää, edellä mainitussa asiassa DSTV vastaan komissio annettua tuomiota (27 kohta), joka liittyy direktiivin 2 a artiklan 2 kohtaan, ei voida soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa, koska toimenpiteistä ei ole ilmoitettu komissiolle direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan

mukaisesti ennen niiden voimaantuloa. Kantajan mukaan on näin ollen mahdotonta katsoa, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet olisivat olemassa komission päätöksestä riippumatta, sillä niiden olemassaolo riippuu sen tutkinnan tuloksesta, joka komission on toteutettava.

- 129 Lopuksi kantaja riitauttaa komission väitteen, jonka mukaan ei ole uskottavaa, että lähetystoiminnan harjoittaja, joka ei ole sijoittautunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, haluaisi hankkia oikeuksia lähettää FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuottelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa suorana lähetyksenä.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 130 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta yhteisön toimi koskisi suoraan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, edellytetään, että toimella on välittömiä vaikutuksia tämän oikeusasemaan ja että sen toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välittävien sääntöjen soveltamista (ks. em. asia Dreyfus v. komissio, tuomion 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 131 Tämän oikeuskäytännön valossa sen määrittämiseksi, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa suoraan, käsiteltävänä olevassa asiassa on tutkittava molempia kantajan mainitsemia tilanteita, eli tilannetta, jossa FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden televisiointioikeudet, jotka sillä on vuosille 2002 ja 2006, myydään Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövallan piiriin kuuluvalle lähetystoiminnan harjoittajalle näiden otteluiden lähettämiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja tilannetta, jossa nämä oikeudet myydään muuhun jäsenvaltioon sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle.

- 132 Ensimmäisen tilanteen osalta kantaja väittää, että ilmoitetut toimenpiteet ”järkyttävät Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden asiakkaiden keskuudessa [sen] tuotteiden markkinoiden perusteita”. Yhdistyneessä kuningaskunnassa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kantaja ei nimittäin voinut enää luovuttaa lisenssiä yksinoikeudella Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle televisiokanavalle.
- 133 Vaikka kyseinen lähetystoiminnan harjoittaja olisi sijoittautunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, on kuitenkin todettava, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet ovat sellaisinaan suoraan sovellettavia, eikä se, että komissio hyväksyy nämä toimenpiteet niiden vastavuoroista tunnustamista varten, vaikuta niiden sovellettavuuteen tässä jäsenvaltiossa.
- 134 Lisäksi on huomautettava, että direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toteutetuista tai toteutettavista toimenpiteistä. Käsiteltävänä olevassa asiassa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet olivat tulleet voimaan ennen kuin niistä ilmoitettiin komissiolle 5.5.2000, minkä komissio vahvisti suullisessa käsittelyssä, ja ne olivat näin ollen voineet jo tuottaa oikeusvaikutuksia tässä jäsenvaltiossa sillä hetkellä, kun niistä ilmoitettiin.
- 135 Komissio ei ole näissä olosuhteissa voinut riidanalaisella kirjeellä myöntää Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle ennakkolupaa toteuttaa nämä toimenpiteet. Komissio ei ole myöskään hyväksynyt näiden toimenpiteiden takautuvaa pysyttämistä voimassa, jotta niitä voidaan soveltaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa (ks. vastaavasti asia 62/70, Bock v. komissio, tuomio 23.11.1971, Kok. 1971, s. 897), mutta se on antanut tälle jäsenvaltiolle luvan hyötyä siitä, että muut jäsenvaltiot tunnustavat nämä toimenpiteet.

136 Tältä osin kantajan väitteellä, joka koskee sitä, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut toimenpiteistä komissiolle ensimmäisen kerran 25.9.1998, ei ole merkitystä, koska komissio on katsonut 23.12.1998 päivätyssä kirjeessä, että nämä toimenpiteet eivät ole yhteisön oikeuden mukaisia, ja koska se ei ole julkaissut niitä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Sen lisäksi, että tietyt alun perin ilmoitetut toimenpiteet olivat tulleet voimaan ennen kuin niistä ilmoitettiin, kaikki komission riidanalaisella kirjeellä yhteisön oikeuden mukaisiksi toteamat toimenpiteet olivat joka tapauksessa voimassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa silloin, kun niistä ilmoitettiin.

137 Tästä seuraa, että kun kantaja luovuttaa FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden televisiointioikeudet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle, jotta tämä lähettää nämä ottelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toteuttamat toimenpiteet ovat oikeudellisesti olemassa riippumatta riidanalaisesta kirjeestä (ks. vastaavasti edellä mainittu asia DSTV v. komissio, tuomion 25 kohta). Siltä osin kuin ilmoitettuja toimenpiteitä voidaan soveltaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneisiin lähetystoiminnan harjoittajiin tässä jäsenvaltiossa voimassa olevan kansallisen lain nojalla eikä komission päätöksen nojalla, riidanalainen kirje ei koske kantajaa suoraan EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla, eikä kantajalla näin ollen ole asiavaltuutta nostaa siitä kumoamiskannetta.

138 Toisen tilanteen osalta, jossa kantaja luovuttaa FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden televisiointioikeudet muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle, jotta tämä lähettää nämä ottelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on todettava, että tämän muun jäsenvaltion on direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan mukaisesti taattava, että kyseinen lähetystoiminnan harjoittaja ei jätä huomiotta komission hyväksymiä ja Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistuja toimenpiteitä.

- 139 Tältä osin on huomautettava, että muiden jäsenvaltioiden on lainsäädäntönsä puitteissa asianmukaisin keinoin varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat eivät käytä tämän direktiivin julkaisemisen jälkeen hankkimiaan yksinoikeuksia tavalla, joka estää merkittävää osaa toisen jäsenvaltion yleisöstä seuraamasta tämän toisen jäsenvaltion 3 a artiklan 1 kohdan mukaisesti antamien säännösten mukaisesti tapahtumia, jotka tämä toinen jäsenvaltio on nimennyt 3 a artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 140 Jäsenvaltioiden, joille direktiivi on osoitettu, on näin ollen kansallisen oikeusjärjestyksensä puitteissa toteutettava kaikki direktiivin täyden oikeusvaikutuksen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet direktiivissä asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja tässä yhteydessä erityisesti saatettava 3 a artiklan 3 kohta osaksi kansallista oikeusjärjestystä.
- 141 Muiden jäsenvaltioiden on viranomaistensa vastavuoista tunnustamista koskevassa menettelyssä harjoittaman valvonnan yhteydessä taattava se, että sellaiset lähetystoiminnan harjoittajat, jotka haluavat lähettää Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämän tapahtuman ja jotka kuuluvat näiden muiden jäsenvaltioiden lainkäyttövaltaan, eivät jätä noudattamatta Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamia toimenpiteitä.
- 142 Kuten edellä todetaan (ks. edellä 94 kohta), ainoastaan komission päätös, jossa todetaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet ovat yhteisön oikeuden mukaisia, ja ilmoitetaan näiden toimenpiteiden julkaisemisesta Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, tekee vastavuoista tunnustamista koskevasta menettelystä tehokkaan, sillä siinä luodaan muille jäsenvaltioille velvoite noudattaa niille direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa tältä osin asetettuja velvoitteita.
- 143 Tästä seuraa, että tällaisessa tilanteessa riidanalainen kirje pätevöittää Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet tuosta hetkestä lähtien ainoastaan siinä tarkoituksessa, että muut jäsenvaltiot voivat tunnustaa ne vastavuoista.

- 144 Tässä yhteydessä sen osalta, että komissio vetoaa edellä mainittuun asiaan DSTV vastaan komissio, on todettava, että direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, josta tässä asiassa oli kyse, säädetään jälkikäteen toteutettavasta valvonnasta, joka koskee jäsenvaltion sellaisten toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuutta, jotka se on toteuttanut muista jäsenvaltioista peräisin olevien ohjelmien lähettämisen kieltämiseksi omalla alueellaan, eikä yhteisön oikeuden mukaisuuden valvonnasta, jonka avulla kansalliset toimenpiteet voidaan tunnustaa vastavuoroisesti.
- 145 Lisäksi toisin kuin säännöksessä, josta on nimenomaisesti kyse edellä mainitussa asiassa Artogodan ym. vastaan komissio, johon parlamentti vetoaa, direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa komissiolle myönnetään päätöstoimivalta, jolla taataan vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn tehokas vaikutus, eikä pyritä yksinomaan luomaan neuvoa antavaa menettelyä.
- 146 Koska lisäksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamisen toimenpiteiden vastavuoroisen tunnustamisen edellytyksenä on se, että komissio hyväksyy ne, ja niiden julkaiseminen tämän jälkeen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, on todettava, että riidanalaisessa kirjeessä ei jätetä kansallisille viranomaisille tämän julkaisemisen jälkeen lainkaan harkintavaltaa velvoitteidensa noudattamisen yhteydessä. Vaikka kukin jäsenvaltio määrittää sitä valvontaa, jota kansallisten viranomaisten on harjoitettava vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn yhteydessä, koskevat yksityiskohtaiset säännöt lainsäädännössään, jolla direktiivin 3 a artiklan 3 kohta saatetaan osaksi kansallista oikeusjärjestelmää, on nimittäin totta, että näiden viranomaisten on taattava se, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat jäsenvaltion komission hyväksymissä ja Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaisemissa toimenpiteissä määrittämiä, kyseessä olevien tapahtumien lähettämistä koskevia edellytyksiä.
- 147 Komission sen väitteen osalta, jonka mukaan ainoastaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla lähetystoiminnan harjoittajilla on intressi ostaa kantajalta FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetysoikeudet näiden otteluiden lähettämiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on todettava, että tällainen oletus poistaa direktiivin 3 a artiklan 3 kohdalta tehokkaan vaikutuksen täysin. On

näet huomautettava, että direktiivin 97/36 18 ja 19 perustelukappaleen mukaan tämän artiklan tavoitteena on taata yleisölle sellaisten televisiolähetysten, joiden jäsenvaltiot katsovat olevan yhteiskunnallisesti erityisen merkittäviä, vapaa saatavuus ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella velvoittaa jäsenvaltiot varmistamaan, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat toisen jäsenvaltion laatimia tapahtumaluetteloita, jotta merkittävää osaa toisen jäsenvaltion yleisöstä ei estetä seuraamasta tämän toisen jäsenvaltion nimeämiä tapahtumia.

148 Tosiseikat, joiden perusteella House of Lords on antanut tuomion (em.) asiassa R vastaan ITC, ex parte TV Danmark 1 Ltd ([2001] UKHL 42), vaikka ne liittyvät Tanskan kuningaskunnan nimeämiin tapahtumiin, vahvistavat sen, että on olemassa tilanteita, joissa käynnistetään direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa perustettu vastavuoroista tunnustamista koskeva menettely. Lisäksi komissio toteaa vuoden 2001 kolmannessa direktiivin soveltamista koskevassa kertomuksessaan neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle (KOM/2001/009 lopullinen), että Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat ovat lähettäneet Tanskan kuningaskunnan luetteloon sisältyviä tapahtumia kolmeen otteeseen siten, että merkittävää osaa Tanskan yleisöstä on estetty seuraamasta näitä tapahtumia.

149 Näissä olosuhteissa ja huolimatta komission väitteistä, jotka eivät ole perusteltuja ja jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan televisiolähetysmarkkinoiden erityisluonteeseen (ks. edellä 121 kohta), ei voida katsoa, että FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden televisiolähetyksiä tässä jäsenvaltiossa koskevia oikeuksia hankkisivat väistämättä tähän jäsenvaltioon sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat.

150 Tästä seuraa, että riidanalainen kirje koskee kantajaa suoraan, koska se mahdollistaa sen menettelyn toteuttamisen, jonka mukaan muut jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet, ja että komission esittämä tutkimatta jättämistä koskeva peruste on hylättävä.

Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa erikseen

— Asianosaisten lausumat

- 151 Komissio riitauttaa kantajan väitteen, jonka mukaan riidanalainen kirje koskee kantajaa erikseen sillä perusteella, että se kuuluu sellaisten yritysten ”suljettuun piiriin”, joiden hallussa oli jo ennen direktiivin 3 a artiklan voimaantuloa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämien yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien lähettämistä koskeva yksinoikeus.
- 152 Komission mukaan tällä yksinoikeuksien hallussapitoa koskevalla arviointiperusteella ei ole merkitystä, sillä tällöin olisi otettava huomioon kaikki muut toimijat ja yritykset, joiden hallussa on Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan luetteloon sisältyvien tapahtumien lähetysoikeuksia. Kyseinen luettelo oli saattanut kuitenkin vaikuttaa näihin muihin televisiointioikeuksien haltijoihin voimakkaammin kuin kantajaan.
- 153 Lisäksi toisin kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan luettelossa mainittujen yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien televisiointioikeuksien haltijoita, sellaisia yrityksiä tai toimijoita, jotka saattoivat tehdä lisenssisopimuksia jonkin tällaisen oikeuksien haltijan kanssa, on mahdollisesti lukuisia, eikä komission ole mahdollista yksilöidä niitä. Näin ollen ei voida hyväksyä, että kantaja kuuluisi yritysten suljettuun piiriin.
- 154 Komission toimi ei voi myöskään koskea erikseen kantajaa tai Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämien yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien televisiointioikeuksien haltijoita pelkästään sillä perusteella, että tämä toimi vaikuttaa niiden taloudelliseen toimintaan (ks. vastaavasti asia T-113/99, Galileo ja Galileo International v. neuvosto, tuomio

15.12.2000, Kok. 2000, s. II-4141). Ilmoitetut toimenpiteet ja välillisesti se, että komissio oli hyväksynyt ne, olivat komission mukaan vaikuttaneet kantajan taloudelliseen toimintaan. Kyse ei kuitenkaan voi olla minkäänlaisesta vaikutuksesta kantajan oikeusasemaan.

- 155 Kantaja vetoaa komission mukaan myös siihen, että riidanalainen toimi koskee erikseen yritystä, joka on kirjoittanut useaan otteeseen komissiolle ilmoittaakseen huolestaan, joka koskee sitä, kuinka Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta panee täytäntöön direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan. Komission mukaan tässä yhteydessä huomioon voidaan ottaa kuitenkin ainoastaan kantajan 14.7.2000 päivätty kirje, koska kantajan muut kirjeet on laadittu sen jälkeen, kun komissio oli ottanut kantaa ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuuteen. Mitään näistä kirjeistä ei missään tapauksessa voida pitää kanteluna, koska niiden tavoitteena ei ole pyytää komissiota toteuttamaan toimenpiteitä kyseessä olevaa jäsenvaltiota vastaan, vaan ainoastaan vaikuttaa komission suorittamaan ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuutta koskevaan tutkintaan. Se, että yritys on lähettänyt tällaisia kirjeitä komissiolle, ei näin ollen voi yksilöidä tätä yritystä.

- 156 Ranskan tasavalta viittaa erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 25/62, Plaumann vastaan komissio, 15.7.1963 antamaan tuomioon (Kok. 1963, s. 197, Kok. Ep. I, s. 181) ja asiassa C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto, 25.7.2002 antamaan tuomioon (Kok. 2002, s. I-6677) ja huomauttaa, että toimen yleiseen sovellettavuuteen ja siten sen normatiivisuuteen ei vaikuta se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määrittää niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin toimea sovelletaan tietyinä ajankohtana, tai jopa yksilöidä nämä oikeussubjektit, jos on selvää, että toimea sovelletaan sen tarkoituksen mukaisesti siinä objektiivisesti määritellyn oikeudellisen tilanteen tai tosiseikaston perusteella (asia T-183/94, Cantina cooperativa fra produttore vitivinicoli di Torre di Mosto ym. v. komissio, määräys 29.6.1995, Kok. 1995, s. II-1941, 48 kohta). Vaikka kantajalla on hallussaan vuosien 2002 ja 2006 osalta FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetysoikeudet, tämä ei riitä yksilöimään sitä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla muihin sellaisiin talouden toimijoihin nähden, jotka voivat hankkia tai pitää hallussaan tähän luetteloon sisältyvien tapahtumien televisiointioikeuksia.

157 Kantaja vastaa tähän, että riidanalainen kirje koskee sitä erikseen, sillä kantaja kuuluu ensinnäkin sellaisten yritysten ”suljettuun piiriin”, jotka ovat hankkineet Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan luetteloon sisältyvän tapahtuman lähetysoikeuksia ennen direktiivin 3 a artiklan antamista koskevaa ehdotusta ja ennen Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan komissiolle ilmoittamien toimenpiteiden voimaantuloa. Tämän piirin sisällä kirje vaikuttaa siihen erityisesti ja eri tavalla kuin muihin lähetysoikeuksien haltijoihin. Toiseksi riidanalainen kirje koskee kantajaa erikseen, sillä se on osallistunut komission tutkintamenettelyyn, joka koskee ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuutta. Tässä yhteydessä kantaja on vedonnut siihen, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on laiminlyönyt sille asetetun velvoitteen laatia yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien luettelo direktiivin 3 a artiklan 1 kohdassa edellytetyllä tavalla selkeästi ja avoimesti.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

158 Ensinnäkin kantajalle tunnusomaisten erityispiirteiden osalta kantaja väittää, että se on hankkinut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimaan luetteloon sisältyvän tapahtuman lähetysoikeuksia ennen tämän luettelon voimaantuloa ja jopa ennen direktiivin 3 a artiklan antamista koskevaa ehdotusta.

159 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan niitä erikseen ainoastaan, jos päätös vaikuttaa niiden asemaan tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (em. asia Plaumann v. komissio, s. 223; asia C-309/89, Codorniu v. neuvosto, tuomio 18.5.1994, Kok. 1994, s. I-1853, Kok. Ep. XV, s. I-177, 20 kohta ja asia T-435/93, ASPEC ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1281, 62 kohta).

- 160 Käsiteltävänä olevassa asiassa on kuitenkin todettava, että kantajalla on hallussaan yksinoikeudella vuosien 2002 ja 2006 osalta FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden, jotka kuuluvat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan laatimassa ja komission riidanalaisella kirjeellä hyväksymässä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien luettelossa yksilöityihin tapahtumiin, televisiointioikeudet.
- 161 Muiden jäsenvaltioiden kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvien lähetystoiminnan harjoittajien on näin ollen väistämättä tehtävä sopimus kantajan kanssa, jolla on tämän tapahtuman lähetysoikeudet, saadakseen sitä koskevia televisiointilisenssejä.
- 162 On totta, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan nojalla toteuttamissa ja riidanalaisella kirjeellä tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksytyissä toimenpiteissä asetetaan lähetystoiminnan harjoittajille rajoituksia, jotka koskevat luetteloon sisältyvien erityisen merkittävien tapahtumien yksinoikeudella tapahtuvaa lähettämistä, mistä ovat poikkeuksena ne lähetystoiminnan harjoittajat, jotka ovat hankkineet oikeudet jo ennen kyseessä olevien toimenpiteiden voimaantuloa. Nämä rajoitukset koskevat kuitenkin edellytyksiä, joilla nämä yleisesti ja abstraktisti määritetyt lähetystoiminnan harjoittajat hankkivat näitä lähetyksinoikeuksia niiden haltijoilta.
- 163 Vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain IV osan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2000 televisiolähetysasetuksella, 98 ja 101 §:ssä säädetään seuraavaa:

”98 — 1) Tässä osassa [Euroopan talousalueella (ETA)] tarjottavat televisio-ohjelmopalvelut ja satelliittilähetyspalvelut jaetaan seuraavaan kahteen luokkaan:

- a) ETA:ssa tarjottavat televisio-ohjelmalvelut ja satelliittilähetyspalvelut, jotka tähän mennessä täyttävät asetetut edellytykset, ja

  - b) kaikki muut ETA:ssa tarjottavat televisio-ohjelmalvelut ja satelliittilähetyspalvelut.
- 2) Tämän pykälän yhteydessä 'asetetut edellytykset', jotka palveluiden on täytettävä, ovat seuraavat:
- a) palvelun vastaanottamisesta ei ole maksettava vastiketta ja

  - b) vähintään 95 prosentin Yhdistyneen kuningaskunnan asukkaista on voitava vastaanottaa palvelu.

101 — 1) Televisio-ohjelmien tarjoaja, joka tarjoaa palvelua, joka sisältyy jompaankumpaan 98 §:n 1 momentissa määritetyistä luokista ('ensimmäinen palvelu') ja joka on tarkoitettu vastaanotettavaksi Yhdistyneen kuningaskunnan koko alueella tai osassa sitä, ei voi lähettää tämän palvelun yhteydessä suorana lähetyksenä luetteloon sisältyvää tapahtumaa kokonaan tai osittain ilman ITC-komitealta saatua ennakkolupaa, paitsi jos:

- a) toinen televisio-ohjelmien tarjoaja, joka tarjoaa tässä momentissa määritettyyn toiseen luokkaan kuuluvaa palvelua ('toinen palvelu'), on hankkinut oikeuden

sisällyttää tähän palveluun suoran lähetyksen koko tapahtumasta tai tapahtuman kyseisestä osasta, ja

- b) alue, jolla toinen palvelu lähetetään, kattaa tai sisältää (lähes) koko sen alueen, jolla ensimmäinen palvelu vastaanotetaan.

---

101 — 4) 101 §:n 1 momenttia ei sovelleta, jos ensimmäisen palvelun tarjoava televisio-ohjelmien tarjoaja käyttää ennen tämän pykälän voimaantuloa hankittuja oikeuksia.”

¹⁶⁴ Tässä yhteydessä ITC:ltä saatavan luvan osalta, joka mainitaan edellä esitetystä vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain 101 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna, kaikista komission hyväksymistä toimenpiteistä ja erityisesti luetteloituja urheilutapahtumia ja muita tapahtumia koskevista ITC:n ohjeista ilmenee, että ITC:n luvan edellytyksiä ovat lähinnä se, että televisiointioikeuksien myynnistä on ilmoitettu julkisesti, ja se, että lähetystoiminnan harjoittajilla on ollut todellinen mahdollisuus hankkia nämä oikeudet kohtuullisilla ja yhdenvertaisilla ehdoilla. Tältä osin ITC voi erityisesti varmistaa, että myyntitarjouksesta on ilmoitettu avoimesti ja yhtä aikaa vuoden 1996 televisio- ja radiolähetyslain 98 §:ssä määritellyille kahdelle lähetystoiminnan harjoittajien luokalle, että pyydetty vastike on yhdenvertainen ja kohtuullinen eikä aiheuta näiden kahden lähetystoiminnan harjoittajien luokan välistä syrjintää ja että lähetystoiminnan harjoittajille myönnetään riittävä määräaika, joka antaa niille todellisen mahdollisuuden hankkia nämä oikeudet.

¹⁶⁵ Vaikka nämä säännökset eivät koske nimenomaisesti kantajaa, jolla on vuosien 2002 ja 2006 osalta FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetysoikeudet, on kuitenkin totta, että näillä säännöksillä rajoitetaan sen mahdollisuutta määrätä vapaasti oikeuksistaan, kun niissä asetetaan edellytyksiä sille, että ne luovutetaan

yksinoikeudella muuhun jäsenvaltioon kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle, joka haluaa lähettää kyseisen tapahtuman viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa.

166 Lisäksi vaikka riidanalainen kirje ei vaikuta kantajan FIFA:n kanssa tekemien sopimusten oikeudelliseen pätevyYTEEN, koska kyseisellä kirjeellä ei ole mitenkään voitu estää näiden sopimusten täyttämistä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 11/82, Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio, 17.1.1985 antamassa tuomiossa (Kok. 1985, s. 207) ja asiassa C-152/88, Sofrimport vastaan komissio, 26.6.1990 antamassa tuomiossa (Kok. 1990, s. I-2477) tarkoitetulla tavalla, on totta, että kantaja on hankkinut kyseiset oikeudet yksinoikeudella ennen direktiivin 3 a artiklan voimaantuloa ja sitä suuremmalla syyllä ennen riidanalaisen kirjeen laatimista.

167 Näissä olosuhteissa on katsottava, että riidanalainen kirje koskee kantajaa tietyn sille tunnusomaisen erityispiirteen vuoksi, eli sen vuoksi, että sen hallussa oli erään Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan nimeämän tapahtuman lähettämistä koskeva yksinoikeus.

168 Tästä seuraa, että riidanalaisen kirjeen on katsottava koskevan erikseen kantajaa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden luetteloon sisältyvän tapahtuman televisiointioikeuksien haltijana, joka on hankkinut nämä oikeudet ennen Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavien toimenpiteiden toteuttamista ja sitä suuremmalla syyllä ennen sitä, kun komissio hyväksyi nämä toimenpiteet.

169 Näin ollen komission esittämä tutkimatta jättämistä koskeva peruste on hylättävä.

2. *Kantajan vaatimusten toisen osan tutkittavaksi ottaminen*

- 170 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että direktiivin 3 a artiklaa ei voida soveltaa eikä sitä voida käyttää riidanalaisen kirjeen oikeusperustana.
- 171 Tältä osin on riittävää todeta, että yhteisön tuomioistuinmenettelyissä ei tunneta oikeuskeinoa, jonka perusteella tuomioistuin voi ottaa kantaa yleiseen ilmoitukseen perustuvaan kysymykseen, jonka kohde ylittää varsinaisen riita-asian (ks. vastaavasti asia T-62/99, Sodima v. komissio, tuomio 14.2.2001, Kok. 2001, s. II-655, 28 kohta ja asia T-338/02, Segi ym. v. komissio, määräys 7.6.2004, Kok. 2004, s. II-655, 48 kohta; ks. myös analogisesti asia T-76/03, Meister v. SMHV, tuomio 28.10.2004, Kok. H. 2004, s. I-A-325 ja II-1477, 38 kohta).
- 172 Vaatimusten tätä osaa ei näin ollen oteta tutkittavaksi.

D *Aineellinen kysymys*

- 173 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa neljään kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden loukkaamista, toinen direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan rikkomista, kolmas sitä, että direktiivin 3 a artiklan 3 kohtaa ei voida soveltaa, ja neljäs olennaisten menettelymääräysten rikkomista.
- 174 Aluksi on tutkittava neljäs kanneperuste, jonka mukaan olennaisia menettelymääräyksiä on rikottu.

- 175 Tämän kanneperusteen yhteydessä kantaja vetoaa erityisesti riidanalaisen kirjeen laatijan eli koulutus- ja kulttuuripääosaston pääjohtajan toimivallan puutteeseen. Kantaja väittää tältä osin, että riidanalaista kirjettä ei ole hyväksytty komission kollegiaalista menettelyä, toimivallan siirtoa ja päätösten toimeenpanoa koskevien määräysten mukaisesti.
- 176 Tämän väitteen kumoamiseksi komissio väitti kirjelmässään ja vastauksessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymykseen ainoastaan, että riidanalainen kirje ei ole EY 249 artiklassa tarkoitettu päätös eikä sen osalta näin ollen tarvinnut noudattaa merkityksellisiä menettelymääräyksiä.
- 177 Komissio myönsi siis vastauksessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen sekä suullisessa käsittelyssä, että komission jäsenten kollegio ei käsitellyt asiaa eikä riidanalaisen kirjeen allekirjoittanut pääjohtaja ollut saanut kollegiolta nimenomaista valtuutusta.
- 178 Näissä olosuhteissa riidanalaista kirjettä, joka — kuten tutkittavaksi ottamista koskevan tarkastelun yhteydessä todettiin — muodostaa EY 249 artiklassa tarkoitetun päätöksen, rasittaa toimivallan puuttuminen, ja se on tämän perusteella kumottava ilman, että on tarpeen tutkia tämän kanneperusteen tueksi esitettyä toista väitettä ja kolmea muuta kanneperustetta.
- 179 Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei kantajan 22.8.2005 päivätyssä kirjeessään esittämää vaatimusta (ks. edellä 44 kohta) ole hyväksyttävä, koska tällä vaatimuksella ei ole merkitystä asian ratkaisun kannalta (ks. vastaavasti asia T-311/00, British American Tobacco (Investments) v. komissio, tuomio 25.6.2002, Kok. 2002, s. II-2781, 50 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

- 180 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Lisäksi työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan väliintulijoina esiintyvät jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 181 Ranskan tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, parlamentti ja neuvosto vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja parlamentti velvoitetaan lisäksi korvaamaan kantajalle niiden väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti.
- 182 Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti, lukuun ottamatta Ranskan tasavallan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja parlamentin väliintulosta aiheutuneita kantajan oikeudenkäyntikuluja.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Komission Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämään, 28.7.2000 päivättyyn kirjeeseen sisältyvä komission päätös kumotaan.**

- 2) **Kanne hylätään muilta osin.**

- 3) **Ranskan tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja parlamentti velvoitetaan korvaamaan kantajalle niiden väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

- 4) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut, lukuun ottamatta edellä 3 kohdassa tarkoitettuja oikeudenkäyntikuluja.**

- 5) **Väliintulijat vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Legal

Lindh

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Vadapalas

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä joulukuuta 2005.

E. Coulon

H. Legal

kirjaaja

laajennetun neljännen jaoston puheenjohtaja

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt	II - 5903
Asian taustalla olevat tosiseikat	II - 5907
Oikeudenkäyntimenettely	II - 5912
Asianosaisten vaatimukset	II - 5917
Oikeudellinen arviointi	II - 5919
A Prosessinjohtotoimia koskeva vaatimus	II - 5919
B Asiakirjan poistamista asiakirjavihosta koskeva vaatimus	II - 5919
C Tutkittavaksi ottaminen	II - 5920
1. Kantajan vaatimusten ensimmäisen osan tutkittavaksi ottaminen	II - 5920
a) Riidanalaisen toimen oikeudellinen luonne	II - 5922
Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat	II - 5922
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 5928
b) Kantajan asiavaltuus	II - 5936
Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa suoraan	II - 5937
— Asianosaisten lausumat	II - 5937
— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ...	II - 5941
Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen kirje kantajaa erikseen	II - 5947
— Asianosaisten lausumat	II - 5947
— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ...	II - 5949
2. Kantajan vaatimusten toisen osan tutkittavaksi ottaminen	II - 5954
D Aineellinen kysymys	II - 5954
Oikeudenkäyntikulut	II - 5956